

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	29856 Цивільно-військові відносини
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	081 Право

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	41
Повна назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Ідентифікаційний код ЗВО	02070944
ПІБ керівника ЗВО	Бугров Володимир Анатолійович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	https://knu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/41>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	29856
Назва ОП	Цивільно-військові відносини
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Повна загальна середня освіта
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра правового забезпечення військового факультету фінансів і права Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Навчально-науковий інститут права Київського національного університету імені Тараса Шевченка; Військовий інститут: кафедра військової психології та педагогіки; кафедра спеціальної мовної підготовки; кафедра фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту; кафедра загально-військових дисциплін; кафедра зарубіжної воєнної інформації; кафедра військової журналістики
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	вулиця Ломоносова, 81, Київ, 03189
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	передбачає
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Офіцер тактичного рівня
Мова (мови) викладання	Українська, Англійська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	151706
ПІБ гаранта ОП	Коропатнік Ігор Михайлович
Посада гаранта ОП	начальник кафедри
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	oksana_beryslavska@knu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(093)-633-98-03
Додатковий телефон гаранта ОП	+38(050)-197-76-70

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

У Збройних Силах України здійснюються заходи щодо запровадження системи цивільно-військового співробітництва, що дозволить досягти вимог взаємосумісності за стандартами збройних сил країн – членів НАТО. Крім цього реалізація Освітньої програми “Цивільно-військові відносини” сприятиме підвищенню ефективності системи військової освіти, що зумовлено новими викликами, які постали перед суспільством, державою, Збройними Силами та іншими складовими сил оборони.

Враховуючи перспективи розвитку системи цивільно-військового співробітництва у Збройних Силах України, завдання, що виконувалися офіцерами підрозділів цивільно-військового співробітництва, в період проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей/Операції об'єднаних сил, було прийнято рішення розпочати підготовку офіцерських кадрів за окремою ВОС 850400 "Цивільно-військове співробітництво" на базі Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Рішення Міністра оборони України С.Т. Полторака №6625/з від 17.04.2018 р.)

Видання нових редакцій освітньо-професійної програми відбувалось:

- у 2020 році, підстава введення в дію наказом МОН Стандарту вищої освіти від 12.12.2018 за спеціальністю 081 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; зміна форми опису програми Наказ Ректора № 595-32 від 05.07.2019.

- у 2022 році, підстава введення в дію ЦУ ЦВС ГШ ЗС України від 13.06.2022 року Професійного стандарту офіцера тактичного рівня Збройних Сил України (Цивільно-військове співробітництво (ВОС 850400) /прийняття Наказу Міністерства оборони України "Про організацію підготовки офіцерського, сержантського і старшинського складу у вищих військових навчальних закладах, закладах фахової передвищої військової освіти Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти" від 05.07.2022 № 175 та введення в дію наказом МОН України від 20.07.2022 № 644 Стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Набір на освітню програму “Цивільно-військові відносини” відбувався у 2018, 2020 та 2022 роках відповідно до замовлення на підготовку військових фахівців від замовників (ЦУ ЦВС ГШ ЗС України).

Освітня програма "Цивільно-військові відносини" (в редакції 2022 року) враховує вимоги Доктрини “Цивільно-військове співробітництво”, Тимчасового положення про підрозділи цивільно-військового співробітництва угруповань військ, створених для участі у відбитті збройної агресії Російської Федерації, Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022 – 2032 роки, а також Концепції трансформації системи військової освіти.

В процесі розробки освітньої програми активну участь у її створенні та подальшому удосконаленні відповідно до вимог часу, брали науково-педагогічні працівники – члени проектної групи, керівництво Військового інституту та стейкхолдери, які є основними споживачами освітніх послуг.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2022 - 2023	0	0	0
2 курс	2021 - 2022	0	0	0
3 курс	2020 - 2021	0	0	0
4 курс	2019 - 2020	0	0	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	2188 Право (мова навчання російська) 29856 Цивільно-військові відносини 2048 Право 50462 Право/ Правознавство 49893 Правоохоронна діяльність в Збройних Силах України

	27046 Право (мова навчання російська) / Право 50461 Правнича діяльність
другий (магістерський) рівень	1417 Правове регулювання публічного управління та права людини (Подвійний диплом / Double Degree) 1525 Право 1574 Інтелектуальна власність 2083 Програма подвійного дипломування з університетом ім. Миколаса Ромеріса (Вільнюс, Литва) 20228 Право (на основі спеціаліста) 20231 Право (на основі ОКР спеціаліста) 22271 Право/Право (мова навчання російська) 27015 Україно - Європейські правничі студії (Програма подвійного дипломування з Університетом ім.Миколаса Ромеріса в м.Вільнюс, Литва) / Підготовка здійснюється за спеціалізаціями: "Приватне право", "Право інтелектуальної власності", "Охороноздоровче право", "Правове регулювання публічної адміністрації та права людини" (мова навчання англійська) / Ukrainian and European Legal Studies (Double Diploma Program in Association with the Mykolas Romeris University (Vilnius, Lithuania) / Pursued with in the following Spec 29857 Правове забезпечення військової діяльності 49986 Приватне та публічне право 34560 Право 35037 Інтелектуальна власність 48485 Організація правозастосовної діяльності в Збройних Силах України 49697 Україно – Європейські правничі студії (Програма подвійного дипломування з Університетом ім.Миколаса Ромеріса в м.Вільнюс, Литва)(мова навчання англійська) / Ukrainian and European Legal Studies (Double Diploma Program in Association with the Mykolas Romeris University (Vilnius, Lithuania) 50464 Законодавча діяльність та нормопроекування в Україні 54440 Організація цивільно-військового співробітництва
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	37124 Право

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	542665	67681
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	542665	67681
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	2485	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	ОПП.PDF	ba/4e7T86UjQiZcb1EAUDnJV6E++hieMcR43eq/n+cs=
Освітня програма	АКТ експертизи_ЦВС.pdf	hV/9K98FX88sG2ovgBllonzr3o4WU8e8T1JcOR03B18=
Навчальний план за ОП	План ЦВС.pdf	MHIevzETH9e8uth/RtySPuPjpsvI7OMkpA6kPHecbho=

9. Інформація про наявність в акредитаційній справі інформації з обмеженим доступом

Справа містить інформацію з обмеженим доступом

Зазначте, які частини відомостей про самооцінювання містять інформацію з обмеженим доступом, до якого виду інформації з обмеженим доступом вона належить та на якій підставі (із зазначенням відповідних норм законодавства та/або реквізитів рішення про обмеження доступу до інформації)

--	--	--

Частина відомостей про самооцінювання, яка містить інформацію з обмеженим доступом	Вид інформації з обмеженим доступом	Опис інформації, доступ до якої обмежений	Підстава для обмеження доступу до інформації
Освітньо-професійна програма "Цивільно-військові відносини" першого рівня вищої освіти, на здобуття освітнього ступеню бакалавр, за спеціальністю 081 Право, галузі знань 08 Право	службова	-	п. 2.3 Переліку відомостей, що містять службову інформацію в Міністерстві освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 02.01.2019 №1
Програма військової практики за ОПП "Цивільно-військові відносини"	службова	-	п. 2.3 Переліку відомостей, що містять службову інформацію в Міністерстві освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 02.01.2019 №1
Загальну інформацію про МТЗ	службова	-	п. 2.3 Переліку відомостей, що містять службову інформацію в Міністерстві освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 02.01.2019 №1
Зведену інформацію про викладачів ОПП "Цивільно-військові відносини"	службова	-	п. 2.3 Переліку відомостей, що містять службову інформацію в Міністерстві освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 02.01.2019 №1
Рецензії та відгуки роботодавців	службова	-	п. 2.3 Переліку відомостей, що містять службову інформацію в Міністерстві освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 02.01.2019 №1
РПНД за ОПП "Цивільно-військові відносини"	службова	-	п. 2.3 Переліку відомостей, що містять службову інформацію в Міністерстві освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 02.01.2019 №1
Навчальний план підготовки за ОПП "Цивільно-військові відносини" першого рівня вищої освіти, на здобуття освітнього ступеню бакалавр, за спеціальністю 081 Право, галузі знань 08 Право	службова	-	п. 2.3 Переліку відомостей, що містять службову інформацію в Міністерстві освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 02.01.2019 №1
Професійний стандарт офіцера тактичного рівня Збройних Сил України (ВОС 850400)	службова	-	п. 2.3 Переліку відомостей, що містять службову інформацію в Міністерстві освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 02.01.2019 №1

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Основною метою Освітньо-професійної програми "Цивільно-військові відносини" за ВОС 850400 "Цивільно-військове співробітництво" є підготовка особового складу для підрозділів цивільно-військового співробітництва в Збройних Силах України. Військовий інститут є єдиним закладом в Україні, що готує фахівців цієї військово-облікової спеціальності.

Особливостями програми "Цивільно-військові відносини" є формування у курсантів крім загальних компетентностей спеціальності 081 "Право", також і військово-спеціальних компетентностей, достатніх для виконання обов'язків офіцера групи цивільно-військового співробітництва бригади (батальйону) та отримання рівня військової освіти – "тактичний", які не можуть бути забезпечені на інших програмах Університету.

Також проходження програми надає можливість майбутньому офіцеру після звільнення з лав ЗС України

працювати на посадах в галузі правознавства, державної служби, що вирішує питання адаптації військовослужбовців в цивільному житті після завершення служби.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

Цілі ОП відповідають місії та стратегії Університету, а саме:

- Статуту Університету (<https://knu.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>): підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців для наукових та освітніх установ, органів державної влади та управління, підприємств, утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей (п. 2.1).
- Стратегічному плану розвитку Університету на період 2018-2025 року (<https://knu.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan-22-12-12.pdf>): врахування потреб ринку праці при провадженні освітньої діяльності (п.1, 2,3); інтеграція в міжнародний освітній простір (п. 5); дослідження та інновації (п. 18).
- Положенню про Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України від 22.05.2019 № 705/260): повне та якісне виконання державного замовлення на підготовку фахівців відповідних рівнів вищої освіти для ЗСУ, інших військових формувань та ЦОВВ (п. 2.2)

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП: - здобувачі вищої освіти та випускники програми

Перший набір на програму відбувся у 2018 році (достроковий випуск відбувся у березні 2022 року з початком повномасштабної агресії РФ проти України). Наступні набори відбувалися у 2020 році (курсанти 327ю навчальної групи), у 2022 році (курсанти 127ю навчальної групи). Проводяться зустрічі випускників програми 2018 року, що мають бойовий досвід з курсантами 1 і 3 курсу. Впроваджено факультативні дисципліни (Спільна доктрина ЦВС; CIMIC Reporting and Tracking System (CRTS); Планування застосування ЦВС в операціях ЗС України), в яких враховано основні завдання підрозділів ЦВС угруповань військ, створених для участі у відбитті збройної агресії РФ.

- роботодавці

Програма, складена з урахуванням інтересів та пропозицій роботодавців (замовників), зокрема в частині практичної підготовки. Це підтверджується рецензіями та відгуками, які надсилають замовники після проходження навчальної практики та військового стажування за фахом.

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано можливості: використання наявних у ЦУ ЦВС ГШ Збройних Сил України довідкових, аналітичних, рекомендаційних матеріалів та пропозицій з досвіду застосування Збройних Сил України в АТО/ООС/повномасштабної війни з РФ (за профілем службової діяльності); збільшення частки практичної підготовки.

- академічна спільнота

Думки представників академічної спільноти підтверджують потребу у підготовці військових фахівців за даним напрямом та позитивно оцінюють зміст на структуру Освітньої програми, яка пропонується до акредитації. Зокрема, рецензенти Освітньої програми вважають, що регулярна підготовка військовослужбовців-правників, орієнтована на знання не лише базових галузей національного права, а і присвячена питанням підвищення рівня оперативної сумісності Збройних Сил України з підрозділами збройних сил держав – членів НАТО та ЄС з урахуванням досвіду АТО/ООС/ повномасштабної агресії РФ та відповідатиме інтересам безпеки України в перспективі.

Академічна спільнота зацікавлена перш за все у здійсненні наукових досліджень. Наказом МОН України №1477 від 28.12.2018 року "Про затвердження примірного переліку та опису предметних напрямів досліджень в межах спеціальності 081 "Право" в розділі "Військове право" передбачені напрямки діяльності, що відображають зміст заходів правового режиму воєнного стану. Тому посилення "Військового права" як нового наукового напрямку сприятиме всебічному розвитку та актуальності досліджень у сфері безпеки і оборони.

- інші стейкхолдери

Цілі програми та програмні результати початково були сформульовані у Професійному стандарті офіцера тактичного рівня Збройних Сил України: Цивільно-військове співробітництво (ВОС 850400) від 13.06.2022, до створення якого крім представників ЦУ ЦВС ГШ ЗС України були залучені представники підрозділів ЦВС Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, Командування Сил спеціальних операцій, Командування Сил територіальної оборони Збройних Сил України.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Розвиток ОП "Цивільно-військові відносини" тісно взаємопов'язано з Положенням про ЦВС ЗС України, Настановою з ЦВС ЗС України. Доктриною "Цивільно-військове співробітництво", Тимчасовим положенням "Про підрозділи ЦВС угруповань військ, створених для участі у відбитті збройної агресії Російської Федерації" та передбачає підготовку військового фахівця, куди інтегровані посилені компоненти щодо: планування ЦВС у ході ведення операцій (бойових дій); комунікації з цивільним населенням; оцінювання стану цивільного середовища;

організації репатріаційних заходів та заходів пошукової роботи.

В умовах повномасштабної агресії РФ зазначені тенденції розвитку спеціальності та ринку праці знайшли своє відбиття у програмних результатах навчання, а саме: ПРН 24, ПРН 25, ПРН 26, ПРН 27.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Під час формування цілей та програмних результатів ОП враховано, що мета ЦВС полягає у створенні сприятливих умов у ЦС для досягнення військових цілей шляхом організації та підтримання належного рівня цивільно-військової взаємодії з ОБЦС в районах виконання завдань за призначенням (дислокації) частин та підрозділів ЗС України та інших складових сил оборони. При цьому регіональний контекст для такої підготовки не є актуальним, оскільки фахівці ЦВС спроможні виконувати завдання не лише на території України, а і в МОПМБ.

Результати моніторингу підготовки військових фахівців за спеціальністю 081 "Право", який було здійснено за інформацією, що міститься у Правилах прийому до ЗВО та аналізу ринку освітніх послуг в Україні, вказують на наявність сталого незабезпеченого попиту на кваліфіковані кадри за ВОС 850400 "Цивільно-військові відносини". Це підтверджується заявками замовників (ЦУ ЦВС ГШ ЗС України) на підготовку у ВІКНУ фахівців спеціальності 081 Право, ВОС 850400 "Цивільно-військові відносини".

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Військовий інститут є єдиним навчальним закладом в Україні, де започатковано ОП "Цивільно-військові відносини" для підготовки фахівців цивільно-військового співробітництва освітнього ступеня бакалавр.

Було враховано досвід курсів ЦВС для участі у операціях (АТО/ООС, військових, гуманітарних та інші) на базі ВВНЗ МОУ та навчально-тренувальних центрів ЗС України; курсів ЦВС за стандартами НАТО на тактичному рівні для участі у МОПМБ на базі ННЦММД НУОУ; курсів підготовки інструкторів ЦВС (Національний університет оборони імені Івана Черняхівського – ПРН 24, ПРН 25, ПРН 26, ПРН 27).

Військовий інститут при розробці ОП використовував досвід NATO CIMIC Centre of Excellence (CCOE) – ПРН 25, ПРН 26, ПРН 27 та курсів Academic and Operational phases of the CIMIC Civil Assessment Pilot Course for vector-based analysis (British Embassy Kyiv) – ПРН 24.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

ОП "Цивільно-військові відносини" повністю враховує РН 1 – РН 22, які визначені Розділом VI Стандарту вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право (Наказ МОН України від 20.07.2022 №644). В матрицях 4 та 5 ОП "Цивільно-військові відносини" відповідно враховано співвідношення освітніх компонентів з відповідними ПРН, які направлені на формування компетентностей військових фахівців за спеціальністю 081 "Право", ВОС 850400 "Цивільно-військове співробітництво", здатних виконувати типові службові обов'язки відповідно до займаної посади. Зважаючи на інтегровану систему підготовки військового фахівця у цивільному ЗВО, освітня програма "Цивільно-військові відносини" також включає загальновійськові, фахові та військово-спеціальні освітні компоненти, які розподілені за блоками навчального плану. ПРН за цими освітніми компонентами були сформовані відповідно до вимог замовників, у тому числі і з урахуванням відгуків командирів військових частин на випускників.

Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти повністю відповідає вимогам ОП "Цивільно-військові відносини" та складається з 2 блоків: обов'язкові навчальні дисципліни (180 кредитів, 5400 навчальних годин) забезпечує загально-професійні та військово-професійні результати навчання за освітньою програмою, направлений на формування фахової підготовки, формує висококваліфікованого фахівця в галузі права. В блоці обов'язкових дисциплін передбачено 6 кредитів практики у сфері права, зокрема на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти та 9 кредитів практики в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право (Наказ МОН України від 20.07.2022 №644)

Блок дисциплін вільного вибору курсанта (60 кредитів, 1800 навчальних годин) забезпечує військово-спеціальні результати навчання. Вивчає окремі аспекти цивільно-військової взаємодії як в мирний час, так і в період бойових дій, враховуючи сучасний досвід застосування військових частин в АТО/ООС/повномасштабної агресії РФ. В блоці вибіркових дисциплін передбачено 15 кредитів військової практики на посадах офіцера групи цивільно-військового співробітництва бригади (батальйону), яка має на меті набуття умінь та практичних навичок досвіду реалізації службових завдань військово-професійної діяльності. Загальний обсяг навчальних годин за навчальним планом складає 7200 годин, 240 кредитів.

Відповідно до Акту експертизи від 10.01.2023 згадані документи заборонено до опублікування.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Стандарт вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право (Наказ МОН України від 20.07.2022 №644).

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

240

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

180

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

60

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст ОП "Цивільно-військові відносини" відповідає предметній області, визначеної Стандартом вищої освіти: першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право та враховує: Об'єкт вивчення: право як соціальне явище. Вивчення права та його джерел ґрунтується на правових доктринах, цінностях і принципах, в основі яких покладені права та основоположні свободи людини (ОК 6, ОК 7, ОК 8, ОК 9, ОК 10 та ПРН 2, ПРН 4, ПРН 10, ПРН 19 відповідно). Цілі навчання: набуття здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері права з розумінням природи і змісту основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин ОК 9 - ОК 21 та ПРН 1, ПРН 3, ПРН 5, ПРН 13, ПРН 18). Теоретичний зміст предметної області становлять знання про: основи поведінки індивідів і соціальних груп; творення права, його тлумачення та застосування; правові цінності, принципи, а також природа і зміст правових інститутів, етичні стандарти правничої професії (ОК 5, ОК 8, ОК 9, ОК 10, ВК 1.01 та ПРН 3, ПРН 6, ПРН 9, ПРН 11). Методи, методики та технології: загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методики правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права; цифрові технології (ОК 2, ОК 4, ОК 9, ОК 13, ОК 14 та ПРН 1, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 9, ПРН 12, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 20, ПРН 21). Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, що застосовуються в правовій діяльності. (ОК 3, ОК 11, ОК 13, ОК 14, ОК 18, ОК 19, ОК 20 та ПРН 14, ПРН 15, ПРН 16).

Зміст ОП "Цивільно-військові відносини" є міждисциплінарним, оскільки визначає пріоритетною підготовку військових фахівців здатних виконувати типові службові обов'язки відповідно до займаної посади за ВОС 850400 "Цивільно-військове співробітництво" в межах предметної області спеціальності 081 "Право". Додатково на реалізацію предметної області спрямовані компоненти ОП "Цивільно-військові відносини", що формують фахові компетентності офіцера тактичного рівня, а саме військово-професійні компетентності (ОК 22 - 31, ВК 1.01- ВК 1.07) та військово-спеціальні компетентності ОК 32 - ОК 35, ВК 3.01 - ВК 4.02.01). Для формування окремих компетентностей офіцера тактичного рівня застосовується матеріально-технічне забезпечення 138 Центру спеціального призначення та 25 Навчального центру (полігонне обладнання, озброєння та військова техніка). Інформаційне забезпечення додатково включає в себе доступ до системи електронного документообігу Міністерства оборони України та автоматизованої системи управління Збройних Сил України "Дніпро".

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії виражається в тому, що Військовий інститут забезпечує реалізацію курсантами (слухачами) права на особистий вибір навчальних дисциплін, передбаченого Положенням про організацію освітнього процесу в КНУТШ (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf) та Додатком 19 до наказу начальника Військового інституту "Про організацію освітньої діяльності Військового інституту у 2022/2023 навчальному році" від 29.08.2022 №68н, який містить Інструкцію з формування індивідуального навчального плану та вибору курсантами (слухачами) навчальних дисциплін (блоків навчальних дисциплін) вільного вибору.

Враховуючи особливості освітнього процесу у ВІКНУ, вибір дисциплін у межах ОП та навчального плану, в обсязі, що становить 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС здійснюється за блочною моделлю. Це відображено в описі ОП та Навчальному плані підготовки військового фахівця за освітньо-професійною програмою "Цивільно-військові відносини" на здобуття освітнього ступеню бакалавр, за спеціальністю 081 "Право", галузі знань 08 "Право". Також здобувачі мають право відвідувати факультативні дисципліни (Спільна доктрина ЦВС; CIMIC Reporting and Tracking System (CRTS); Планування застосування ЦВС в операціях ЗС України) та самостійно обирати місце проходження військової практики.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

До початку навчального семестру або упродовж перших чотирьох тижнів навчання курсантів ознайомлюють із порядком, термінами і особливостями запису та формування груп для вивчення дисциплін вільного вибору у Військовому інституті. Науково-педагогічні працівники під керівництвом начальників випускових кафедр

проводять роботу (бесіди, презентації, консультації) з курсантами щодо значущості вивчення певних навчальних дисциплін для формування професійних компетентностей та ознайомлюють курсантів з умовами вибору блоків дисциплін. Роз'яснюють про право вибору курсантом (слухачем) навчальних дисциплін в обсязі не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, ознайомлюють з переліками вибіркових дисциплін ОП "Цивільно-військові відносини". Після ознайомлення та вивчення переліків дисциплін (ауд. 211 – кафедра правового забезпечення) курсант подає рапорт на ім'я начальника кафедри правового забезпечення щодо переліку обраних навчальних дисциплін (блоків навчальних дисциплін). Подання такого рапорту здійснюється в середньому через 5 тижнів після початку нового навчального року, що дає змогу в повній мірі ознайомитись з освітніми компонентами вибіркового блоку ОП. Після перевірки і погодження обрані курсантами навчальні дисципліни вносяться до їх індивідуальних навчальних планів, а списки груп подаються на затвердження начальника військового факультету фінансів і права. Навчальна частина військового факультету фінансів і права, на підставі рапортів начальника кафедри правового забезпечення, розробляє та подає на підпис проект наказу начальника Військового інституту про реалізацію вільного вибору курсантами (слухачами) кафедри навчальних дисциплін (блоків навчальних дисциплін). Додаток 19 до наказу начальника Військового інституту "Про організацію освітньої діяльності Військового інституту у 2022/2023 навчальному році" від 29.08.2022 №68н містить Інструкцію з формування індивідуального навчального плану та вибору курсантами (слухачами) навчальних дисциплін (блоків навчальних дисциплін) вільного вибору.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

В Освітньо-професійній програмі "Цивільно-військові відносини" та Навчальному плані передбачено проведення таких видів практичної підготовки: ОК 13 Практика у сфері права, зокрема на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти (ПРН 9; ПРН 16; ПРН 17; ПРН 18; ПРН 21); ОК 14 Практика в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури (ПРН 3; ПРН 9; ПРН 16; ПРН 17; ПРН 18; ПРН 21); ВК 1.03 – Військове стажування (за фахом) – ПРН 3; ПРН 5; ПРН 14; ПРН 15; ПРН 16; ПРН 17; ПРН 20; ПРН 21; ПРН 23; ВК 1.04 Навчальна практика за програмою L-1A, модуль "Бойова система виживання воїнів" – ПРН 23; ВК 1.05 Навчальна практика за програмою L-1A (Командир відділення) – ПРН 3; ПРН 5; ПРН 14; ПРН 15; ПРН 16; ПРН 17; ПРН 23.1-23.25; ВК 1.06 Навчальна практика за програмою L1-B (Командир взводу) – ПРН 3; ПРН 5; ПРН 14; ПРН 15; ПРН 16; ПРН 17; ПРН 23.

Організація практичної підготовки курсантів відбувається з урахуванням вимог: Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (друга редакція): наказ ректора № 170-32 від 11.04.2022 URL: http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-l_04_2022.pdf; Наказу Міністерства оборони України від 12.01.2016 № 5 (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z0191-16#Text>)

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Для курсантів, що навчаються на ОП "Цивільно-військові відносини" спеціальності 081 "Право", ВОС 850400 "Цивільно-військове співробітництво" соціальні навички є важливими, оскільки успіх їх подальшої професійної діяльності багато в чому залежить від уміння налагоджувати співробітництво, грамотно реагувати на конфліктні ситуації, презентувати себе, гідно триматися в суспільстві тощо. Вміння працювати в команді, креативність та критичне мислення, а також врівноваженість є необхідними для майбутніх фахівців ЦВС.

В межах ОП "Цивільно-військові відносини" передбачені освітні компоненти ("Військова педагогіка та психологія", "Автомобільна техніка", "Захист цивільного населення в умовах збройних конфліктів", "Публічне управління в умовах збройного конфлікту", "Основи креативних індустрій в безпековому секторі"), які дають можливість розвитку soft skills та необхідні як для повсякденного життя, так і для роботи.

Практична підготовка курсантів сприяє набуттю навичок професійного спілкування, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, прищеплення умінь організаторської і управлінської діяльності в ЗС України. Також набуттю соціальних навичок сприяє залучення курсантів до презентації спеціальності при проведенні Днів відкритих дверей у ВІКНУ, бесід із абітурієнтами та їх батьками; участі в різноманітних студентських наукових конференціях, а також інших професійних, гуманітарних та спортивних заходах.

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

ОП "Цивільно-військові відносини" враховує вимоги Професійного стандарту офіцера тактичного рівня Збройних Сил України Цивільно-військове співробітництво (ВОС 850400, галузь знань 08 "Право", спеціальність 081 "Право"), затвердженого Начальником ЦУ ЦВС ГШ ЗС України від 13.06.2022. ОП "Цивільно-військові відносини" (розділ 1. Профіль ОПП) містить компетентності та результати навчання, визначені Професійним стандартом. Відповідно до Акту експертизи від 10.01.2023 згаданий документ містить інформацію, що є службовою, тому заборонений до опублікування.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Кредитний обсяг дисциплін за Освітньою програмою "Цивільно-військові відносини" визначається за колегіальною

експертною оцінкою укладачів і перевіряється при погодженні Освітньої програми НМК Навчально-наукового інституту права і НМР Київського національного університету імені Тараса Шевченка і зовнішніми рецензентами. Курсанти беруть в цьому участь як члени НМК і вчених рад.

Співвідношення самостійної роботи курсанта, слухача, студента та навчальних занять під керівництвом викладача становить для бакалаврів не менше ніж 1/3 загального обсягу кредитів ЄКТС, відведених на вивчення конкретної навчальної дисципліни. (Передбачено положенням про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти: Наказ Міноборони №4 від 09.01.2020 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-20#Text>) Додатком Е до Положення про організацію освітнього процесу в Військовому інституті КНУ імені Тараса Шевченка, затвердженого Начальником Військового інституту КНУ імені Тараса Шевченка від 10.06.2016 визначено, що навчальний час, відведений на самостійну роботу курсанта (слухача, студента), регламентується РПНД і наведено алгоритм організації та проведення самостійної роботи (самостійної підготовки).

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

На ОП "Цивільно-військові відносини" не здійснюється підготовка здобувачів за дуальною формою освіти.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://mil.knu.ua/page/archive/2022>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Прийом на навчання за ОП "Цивільно-військові відносини" за освітнім ступенем бакалавр здійснюється за конкурсним відбором. Приймаються громадяни України, які відповідають вимогам проходження військової служби, з числа цивільної молоді, військовослужбовців, резервістів та військовозобов'язаних, які мають повну загальну середню освіту, професійно-технічну освіту або вищу освіту віком від 17 років до 30 років (навчальні справи на осіб з числа цивільної молоді подаються до Військового інституту через територіальні центри комплектування та соціальної підтримки за місцем проживання).

Конкурсний відбір на ОП "Цивільно-військові відносини" здійснюється відбірковою комісією Військового інституту на основі повної загальної середньої освіти, сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання та додаткових балів призерам Всеукраїнських учнівських олімпіад. Такий підхід в організації конкурсного добору враховує особливості ОП, адже мови викладання і оцінювання на ОП "Цивільно-військові відносини" – українська/англійська Також здобувачі вищої освіти обов'язково проходять такі вступні випробування: психологічне обстеження; оцінку рівня фізичної підготовленості; медичний огляд військово-лікарською комісією.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

У Військовому інституті визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, регулюються загально університетськими положеннями: Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ від 11.04.2022 р. (зокрема Розділ 7 та Розділ 11):https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ від 29.06.2016 р.: https://mobility.knu.ua/?page_id=804&lang=uk; Порядок поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у КНУТШ визначається: <http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf>; Положення про порядок перезарахування результатів навчання у КНУТШ:http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk; Наказ Ректора від 12.07.2016 року за №603-22 "Про затвердження Порядку проведення в КНУТШ атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року: http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_atestaciya_PK_2016.jpg, а також Інструкцією про порядок переведення, відрядження та поновлення курсантів (слухачів) вищих військових навчальних закладів Міністерства оборони України, затвердженою Наказом Міністерства оборони України від 24.12.1997 № 490 (редакція від 07.08.2003) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0089-98>).

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

На ОП "Цивільно-військові відносини" таких випадків не було.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Перезарахування результатів неформальної та інформальної освіти в Університеті розпочнеться з 2022/2023 навчального року, після набрання чинності наказу Міністерства освіти і науки України за №130 від 16 березня 2022 року «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». Університетське положення затверджене 2 лютого 2023 навчального року. Університет не обмежує права курсантів/здобувачів освіти на розвиток своїх компетентностей поза освітніми програмами шляхом неформального та/або інформального навчання в Університеті і за його межами, сам розробляє і пропонує такі програми

Порядок ліквідації академічної різниці при переведенні або поновленні визначається начальником вищого військового навчального закладу, до якого переводиться (поновлюється) курсант (слухач). (Інструкція про порядок переведення, відрахування та поновлення курсантів (слухачів) вищих військових навчальних закладів Міністерства оборони України, затверджена Наказом Міністерства оборони України від 24.12.1997 № 490 (редакція від 07.08.2003) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0089-98>).

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

На ОП "Цивільно-військові відносини" таких випадків не було.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Форми та методи навчання і викладання під час реалізації ОП "Цивільно-військові відносини" регулюються розділом 4 Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf та Положенням про організацію освітнього процесу в Військовому інституті КНУ імені Тараса Шевченка, затвердженим Начальником Військового інституту КНУ імені Тараса Шевченка від 10.06.2016. Види навчальних занять, форми і методи їх проведення визначаються РПНД, а їх поєднання дозволяє отримати заявлені результати навчання.

Лекції є основним видом занять для отримання теоретичних знань. Лекції можуть бути установчі, проблемні, оглядові та дискусійні (наприклад, за дисципліною "Захист цивільного населення в умовах збройних конфліктів" актуальність в умовах збройної агресії РФ проти України визначається масштабами руйнувань та завданої шкоди цивільним). Семінарські/практичні заняття спрямовані на розвиток вмінь відстоювати свою позицію та комунікації. Проходження навчальної практики та військового стажування за напрямом "Цивільно-військове співробітництво" забезпечує розвиток автономності та відповідальності, зокрема і в питаннях цивільно-військової взаємодії.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Форми та методи навчання у Військовому інституті обираються науково-педагогічними працівниками відповідно до змісту освітніх компонентів, тож врахування пріоритетів здобувачів освіти здійснюється через: реалістичність планування навантаження, використання оптимальних методів викладання, взаємодію викладача із здобувачами під час занять, опитування та обговорення викладеного матеріалу, в тому числі при проведенні лекцій, консультування як у визначений розкладом час, так і за допомогою електронних засобів комунікації. Студентоцентрикований підхід на ОП "Цивільно-військові відносини" також враховує потреби курсантів у можливості вибору дисциплін з інших ОП, які запроваджені у ВІКНУ (наприклад "Стратегічні комунікації", "Зв'язки з громадськістю", "Міжнародні відносини і національна безпека в сучасних геополітичних умовах"). Крім цього курсанти приймають участь у конкурсах, написаннях творчих конкурсних робіт під керівництвом викладачів, залучаються до обговорень актуальних питань військової освіти. Рівень задоволеності курсантів методами навчання і викладання вивчається через проведення анонімних опитувань.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Відповідно до Статуту КНУТШ (<https://knu.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>) та Етичного кодексу університетської спільноти відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи реалізується у праві викладачів вільно й творчо визначати зміст освітніх компонентів в робочих програмах навчальних дисциплін, обирати форми і методи навчання.

У Військовому інституті викладач самостійно визначає, як саме читати лекцію, практичне чи іншого типу заняття, та обирає навчальні матеріали, методи, формат викладу. Водночас принципи академічної свободи не заперечують підзвітності викладачів та дотримання вимог Положення про організацію освітнього процесу у Військовому інституті КНУ імені Тараса Шевченка, затвердженим Начальником Військового інституту КНУ імені Тараса Шевченка від 10.06.2016.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Учасникам освітнього процесу за ОП "Цивільно-військові відносини" надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання за кожним освітнім компонентом ОП (ауд. 211 ВІКНУ).

На організаційних зборах перед початком навчання курсантам надається детальна інформація про освітні компоненти освітньої програми, за якою вони будуть навчатися, а також й про інші освітні програми, за якими започатковано освітній процес в Військовому інституті.

Ознайомлення курсантів із програмними результатами навчання, критеріями та засобами оцінювання результатів навчання в межах окремих освітніх компонентів здійснюється на першому навчальному занятті відповідно до робочої програми навчальної дисципліни, а також електронними засобами (e-mail, Signal, WhatsApp тощо), що дозволяє здобувачам отримувати інформацію в доступній формі.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми проявляється в тому, що здобувач освіти має право вільно обирати напрями і методологію власних наукових пошуків. Крім цього на ОП, що акредитується тематика досліджень відповідає напряму науково-дослідної роботи кафедри, дослідження мають практико-орієнтований характер, пов'язаний з актуальними проблемами військового права. Інформацію про наукові заходи курсанти отримують від гаранта програми та науково-організаційного відділення.

Крім того у Військовому інституті на підставі Положення про воєнно-наукове товариство слухачів, курсантів ВІКНУ, затверджене наказом начальника ВІКНУ від 29.12.2020 №134н, організоване воєнно-наукове товариство.

Відповідно до зазначеного Положення на кафедрі правового забезпечення розробляється тематика наукових робіт, які рекомендовані для дослідження здобувачам освіти, затверджується план роботи та складаються звіти про підсумки роботи наукового гуртка кафедри тощо. Курсанти мають можливість публікувати свої праці у Віснику Київського національного університету імені Тараса Шевченка (військово-спеціальні науки), Збірнику наукових праць Військового інституту, Збірнику Тез доповідей конференцій та апробувати результати досліджень під час конференцій на інших наукових заходах, що проводяться за межами ВІКНУ.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У структурних підрозділах, які забезпечують навчання за ОП, проводиться системна робота на основі сучасних наукових досягнень у галузі права: викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів, відбуваються засідання кафедри, присвячені тенденціям цивільно-військової взаємодії в умовах збройних конфліктів та їх застосуванню на програмі "Цивільно-військові відносини". Робочі програми навчальних дисциплін ОП, як правило, оновлюються кожного року, всі зміни проведено протоколами кафедри правового забезпечення.

Робоча група на чолі з гарантом програми здійснює системний аналіз публікацій, які висвітлюють відповідні проблеми та на основі цього аналізу розробляються зміни та доповнення до РПНД. Результати досліджень науково-педагогічних працівників кафедри серед яких є одноосібні і колективні монографії, звіти, в рамках виконання науково-дослідних тем, статті, опубліковані в фахових вітчизняних і міжнародних виданнях, матеріали апробовані на науково-практичних конференціях, семінарах, використовуються у навчальному процесі, що сприяє підвищенню його ефективності, покращенню змісту навчання, для удосконалення навчально-методичних комплексів за дисциплінами програми.

Зокрема, керуючись стандартами NATO: STANAG 2509, STANAG 6001, STANAG 2449 та NATO

PolicyfortheProtectionofCivilians, було розроблено та запроваджено авторські курси "Захист цивільного населення в умовах збройних конфліктів"; "Training in the law of armed conflict (CIMIC)" – мова викладання англійська. Також особовий склад кафедри залучений до створення Кодексу про оборону України (Рішення ПЗ МОУ № 182/3522 від 27.09.2022). Окремі представники особового складу кафедри правового забезпечення відряджені для виконання завдань за призначенням (в межах напрямку діяльності цивільно-військове співробітництво) з відсічі збройної агресії РФ проти України.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

ВІКНУ має широкі міжнародні зв'язки з зарубіжними університетами-партнерами та країнами, зазначеними на сайті Відділу академічної мобільності КНУ (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=75), (<https://mil.univ.kiev.ua/page/about/7>).

Для НПП ВІКНУ та курсантів існує реальна можливість стажування за кордоном (курсанти юристи проходили навчання протягом 5 місяців у військовій академії ім. Г.С. Раковського (м. Софія, Болгарія; викладач кафедри приймав участь у грантовій програмі ЄС ERASMUS+). Відпрацювання практичних навичок міжнародної взаємодії курсанти ВОС 850400 здобували, приймаючи участь у військових навчаннях RAPID TRIDENT – 2020, RAPID TRIDENT – 2021 та у XIX Міжнародному конкурсі з Права збройних конфліктів Міжнародного Інституту Гуманітарного права, м. Санremo, Італія (22-25.03.2021). Професор кафедри Олег Гуцин приймав участь у Міжнародній конференції "Війна проти України та міжнародне гуманітарне право" (13.11.22-14.11.22, м. Єрусалим, Ізраїль).

Також на програмі "Цивільно-військові відносини" за участі партнерів з країн-членів NATO (Навчальний центр спеціальних операцій імені Джона Кеннеді армії США) запроваджено Civil-Military Cooperation Course Commercial Civil Affairs Solution Army (CCAS-A) – мова викладання англійська.

Одним із чинників інтернаціоналізації є рівень іншомовної компетентності курсантів та НПП ВІКНУ, що відповідає вимогам Наказу МОУ "Про затвердження Інструкції про курси іноземних мов у Збройних Силах України" від 23.05.2017 року № 286 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0746-17>)

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Реалізація основних завдань оцінювання результатів навчання курсантів у ВІКНУ імені Тараса Шевченка досягається системним підходом та комплексністю застосування різних видів контрольних заходів. У Положенні про організацію освітнього процесу в Військовому інституті КНУ імені Тараса Шевченка, затвердженому Начальником ВІКНУ від 10.06.2016. визначено, що контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку в освітньому процесі. Видами контролю є: вхідний, поточний, самоконтроль, модульний (рубіжний) та підсумковий. Контроль відвідування занять, складання курсантами заліків, іспитів у Військовому інституті здійснюється згідно з п. 4.6, п. 7.1, п. 7.2, 7.3 Положення про організацію освітнього процесу у КНУ https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf) а також "Алгоритмом контролю відвідування поточних занять, заліків, іспитів курсантами та організації семестрової звітності", затвердженого "Положенням про організацію освітнього процесу в ВІКНУ". Форми контрольних заходів та види завдань у межах освітніх компонентів освітньої програми визначені в робочій програмі навчальної дисципліни, зрозумілі для курсантів, оприлюднюються заздалегідь (на вступних заняттях з кожної навчальної дисципліни) та дають можливість встановити досягнення здобувачем освітнього рівня результатів навчання, що визначені ОП.

Форми контрольних заходів в межах освітніх компонентів за навчальним планом – контрольні роботи, диференційовані заліки, іспити та захист практик і курсових робіт. Контрольні заходи покликані визначити рівень засвоєння курсантами навчального матеріалу та досягнення результатів навчання за освітніми компонентами. Поточний контроль здійснюється під час семестру на всіх видах аудиторних занять в усній та письмовій формах. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовленості курсантів та коригування методів і засобів навчання.

Щорічно проводиться підсумкова атестація здобувачів, яка відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 "Право".

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень курсантів забезпечується ґрунтовним підходом кафедри до їх планування і формулювання, проведенням інформаційно-роз'яснювальної роботи з курсантами щодо існуючих форм контролю та критеріїв їх оцінювання, а також своєчасним інформуванням курсантів про внесення тих чи інших змін до діючих положень, що регламентують даний напрям.

Форма проведення іспиту визначається кафедрою. Зміст екзаменаційних білетів, перелік матеріалів, користування якими дозволяється курсанту під час іспиту (програми, довідники, карти, таблиці, макети та інші посібники) обговорюються на засіданнях кафедри і затверджуються начальником кафедри не пізніше ніж за 14 календарних днів до початку складання іспитів.

Оцінювання здійснюється в балах за 100 бальною шкалою. Диференційований залік виставляється автоматично на підставі балів, отриманих за змістовні модулі. Кількість балів, яка може бути отримана на іспиті та яка додається до суми балів за змістовні модулі, не може перевищувати 10 відсотків від максимальної кількості балів, виділених на навчальну дисципліну. В РПНД визначено мінімальний пороговий рівень у 60 балів для допуску до підсумкового (семестрового) контролю.

Порядок і методика проведення диференційованих заліків та іспитів визначено у Положенні про особливості організації освітньої діяльності у ВВНЗ МОУ та ВНП ЗВО (наказ МОУ від 09.01.2020 № 4), Положенні про організацію освітнього процесу у ВІКНУ, затвердженому начальником ВІКНУ від 10.06.2016

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Повна інформація про форми контрольних заходів курсантам надається викладачами на першій парі з дисципліни. Також інформація про форми та засоби поточного і підсумкового контролю наведена у розділі 7 РПНД. Форми підсумкового контролю та розклад їх проведення, критерії оцінювання доводяться до курсантів не пізніше ніж як за місяць до початку семестрового контролю.

Календарний графік на період навчання, бюджет часу курсантів, де зазначено час на самостійну роботу, контрольні заходи, атестацію містить робочий навчальний план. У ньому чітко визначено обсяг годин на кожну дисципліну, кількість кредитів ЄКТС і форми підсумкового контролю (Додаток А до Положення про організацію освітнього процесу в Військовому інституті КНУ імені Тараса Шевченка, затвердженому Начальником Військового інституту КНУ імені Тараса Шевченка від 10.06.2016).

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Відповідно до Стандарту вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право (Наказ МОН України від 20.07.2022 №644), атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі атестаційного іспиту.

На ОП "Цивільно-військові відносини" спеціальності № 081 "Право" ВОС 850400 "Цивільно-військове співробітництво" атестація випускників здійснюється у формі атестаційного іспиту за дисциплінами: "Цивільно-військове співробітництво", "Військова адміністрація", "Training in the law of armed conflict", "Загальна тактика"; підсумкового іспиту з дисципліни "Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка" та додаткового іспиту з дисципліни "Професійна іноземна мова" (визначеного замовником на підготовку військових фахівців) та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра. Атестаційний іспит за дисциплінами: "Військова адміністрація", "Цивільно-військове співробітництво", "Training in the law of armed conflict", "Загальна тактика" проводиться в усній формі із використанням білетів та має на меті перевірку наступних програмних результатів навчання: ПРН 5; ПРН 6; ПРН 10; ПРН 12; ПРН 19; ПРН 20; ПРН 23; ПРН 24; ПРН 25; ПРН 26, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регламентується Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ (розділ 4, 7): https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf, а крім того (в частині, що не суперечить зазначеному положенню) - Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в КНУТШ від 3 листопада 2014 року: <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20orgo%20DEK.doc>. В умовах воєнного стану також діє Тимчасовий порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у КНУТШ: http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal_ekz%20sesii%20dyst_tech.pdf. Також Положенням про організацію освітнього процесу в Військовому інституті КНУ імені Тараса Шевченка, затвердженому Начальником Військового інституту КНУ імені Тараса Шевченка від 10.06.2016 (п.3.6) та Положенням про порядок оцінювання знань курсантів (студентів), слухачів та студентів, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу за кредитно-модульною системою організації навчального процесу (КМСОНП) – (Додаток Ж до Положення про організацію освітнього процесу в Військовому інституті КНУ імені Тараса Шевченка, затвердженому Начальником Військового інституту КНУ імені Тараса Шевченка від 10.06.2016)

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Керуючись положенням про організацію освітнього процесу (п.п. 7.1.7.-7.1.9.) (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf) та з метою об'єктивності семестрового оцінювання, на іспитах введена практика присутності двох або більше викладачів, визначення їх персоналій відбувається заздалегідь. У ВІКНУ на іспиті, крім тих, хто екзаменується, можуть бути присутніми їх прямі начальники та контролюючі особи. Особи, які присутні на іспиті, незалежно від їх посади, не повинні впливати на екзаменатора у відношенні оцінок, які виставляються (Положення про організацію освітнього процесу в ВІКНУ від 10.06.2016) При захисті військової практики, формується комісія з трьох і більше викладачів. Упродовж встановлених термінів зберігаються достовірні записи з оцінювання (відомості, протоколи комісій тощо). Під час підсумкової атестації створюється комісія в складі НПП та представників замовника на підготовку військових фахівців, рішення про оцінку іспиту приймається колегіально. У разі непорозумінь під час підсумкової атестації, оцінку можна оскаржити шляхом подання письмової апеляції, або звернувшись усно протягом двох годин після оголошення оцінки. Здобувачі вищої освіти за ОП ознайомлені з Порядком вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Procedure-forresolving-conflict-situations-in-University.pdf>.) Потреби застосовувати процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів на Освітній програмі, що акредитується, не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок повторного проходження контрольних заходів курсантами визначений Положенням про організацію освітнього процесу в Військовому інституті КНУ імені Тараса Шевченка, затвердженому Начальником Військового інституту КНУ імені Тараса Шевченка від 10.06.2016, зокрема Додатком Ж – Положення про порядок оцінювання знань курсантів (студентів), слухачів та студентів, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу за кредитно-модульною системою організації навчального процесу (КМСОНП).

Ліквідація академічної заборгованості проводиться відповідно до графіка, складеного заступником начальника факультету з навчальної та наукової роботи – начальником навчальної частини факультету та затвердженого начальником відповідного факультету.

Повторне перескладання диференційованого заліку або іспиту допускається не більше двох разів. Друге перескладання диференційованого заліку або іспиту у курсантів приймає комісія, яка створюється начальником факультету.

Курсанти, які під час підсумкового (семестрового) контролю отримали оцінку "незадовільно" з трьох і більше навчальних дисциплін або другому повторному перескладанні комісії диференційованого заліку чи іспиту отримали оцінку "незадовільно" відраховуються з Військового інституту за академічну неуспішність.

Таких випадків на ОП, що акредитується, не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Процедури оскарження результатів контрольних заходів визначені в Університеті регулюються наступними документами: Положення про організацію освітнього процесу (розділ 4 та інше), Положення про Апеляційну комісію (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/Appellate%20Commission.pdf>). Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в КНУТШ від 3 листопада 2014 року (nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20pro%20DEK.doc.) В залежності від форми контролю здобувач ОП може звернутися до оцінювача за роз'ясненням або з незгодою щодо отриманої оцінки (поточне оцінювання) у день її оголошення (семестрове оцінювання). У випадку незгоди з рішенням оцінювача, курсант може звернутися до вищого начальника з обґрунтованою заявою щодо неврахування оцінювачем важливих обставин при оцінюванні. За рішенням начальника письмова робота курсанта може бути надана для оцінювання іншому НПП. У випадку незгоди з оцінкою курсант (слухач, студент) має право подати апеляцію (скаргу, заяву) голові ЕК. Апеляція подається в день проведення комплексного іспиту з обов'язковим повідомленням начальника ВІКНУ. Апеляція розглядається протягом 3 к.д. після її подачі. У випадку встановлення головою ЕК порушення процедури проведення атестації, яке вплинуло на результати оцінювання, він пропонує голові відповідної підкомісії ЕК скасувати її рішення і провести повторне засідання підкомісії ЕК в присутності голови ЕК. Прикладів оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів навчання на ОП, що акредитується, не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

У Військовому інституті впроваджено систему документів, що містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, а саме:
Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (у підрозділах 9.8, 10.7 та окремі підпункти розділів 7 і 8) визначені види порушень і відповідальність здобувачів освіти та НПП (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf);
Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, введеного в дію наказом ректора від 12.06.2020 року №384-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>); Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>),
Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагиату у КНУТШ: <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352>
Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУТШ: <http://senate.univ.kiev.ua/?p=2104>
Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ВІКНУ, затвердженого наказом начальника ВІКНУ від 06.06.2018 № 75н; Наказ Начальника ВІ від 29.08.22 №68н «Про організацію освітньої діяльності Військового інституту у 2022/2023 навчальному році» (додатки 16, 20).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

На підставі договору про надання послуг між Київським національним університетом імені Тараса Шевченка та компанією "Антиплагиат" (сервіс пошуку ознак плагиату Unicheck - <https://unicheck.com/>) від 17.04.2020 року № ПР347 в Університеті проводиться перевірка робіт на виявлення академічного плагиату. Нормативним підґрунтям є Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагиату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Detection-and-prevention-of-academic-plagiarism-inUniversity.pdf>).
У Військовому інституті в якості технологічних рішень щодо протидії порушенням академічної доброчесності на освітній програмі "Цивільно-військові відносини" використовується здійснення процедури внутрішньої перевірки текстів на наявність академічного плагиату з використанням спеціальної програми "Unicheck" (<https://unicheck.com/uk-ua>).

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Академічна доброчесність популяризується серед курсантів і науково-педагогічних працівників освітньої програми через систему внутрішнього забезпечення якості та систематичну роз'яснювальну роботу на лекціях, семінарах (Наприклад, лекція на тему "Академічна доброчесність" з оглядом наступних питань: 1. Поняття академічної доброчесності; 2. Юридична відповідальність за порушення правил академічної доброчесності; 3. Правила написання текстів із додержанням вимог академічної доброчесності).
Здобувачі вищої освіти за ОП мають доступ до комп'ютерів в бібліотеці ВІКНУ, на яких встановлено безкоштовне програмне забезпечення «EtxtАнтиплагиат» для самоконтролю на предмет виявлення плагиату, а також безкоштовна перевірка наукових робіт на наявність академічного плагиату за допомогою програми Unicheck
Також слід зазначити що КНУ є учасником проєкту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) від Американських Рад з міжнародної освіти, який має на меті об'єднати професійну спільноту освітян середньої та вищої освіти для обміну досвідом та співпраці задля підтримки академічної доброчесності та якості освіти й сприяння розвитку культури академічної доброчесності.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента ОП; відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання; інші додаткові та/або деталізовані види академічної

відповідальності здобувачів освіти за конкретні порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та окремі Положення Університету, яке затверджує Вчена Рада Університету та погоджують органи самоврядування здобувачів освіти. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначено Вченою Радою Університету з урахуванням вимог Закону. Випадків порушення академічної доброчесності на Освітній програмі, яка акредитується, не було.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Рівень професіоналізму НПП забезпечується шляхом вивчення його особової справи, визначення відповідності претендента на посаду кваліфікаційним вимогам до посади, участі у конкурсному відборі на посади. Конкурсний відбір на посади НПП у КНУ імені Тараса Шевченка здійснюється на підставі Порядку конкурсного відбору на посади НПП у КНУ (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1863>) та є чітким та прозорим. Оголошення про проведення конкурсу, термін та умови його проведення публікуються в друкованих засобах масової інформації (газета "Освіта України"), а також розміщуються на вебсайті КНУ (<http://senate.univ.kiev.ua/?cat=9>).

На засіданні кафедри правового забезпечення, а згодом – Вченої ради ВІКНУ відбувається обговорення кандидатур НПП (їх досягнення та результати роботи) для викладання на Освітній програмі "Цивільно-військові відносини". Конкурсна комісія Військового інституту перевіряє відповідність претендентів основним кваліфікаційним вимогам, які визначено Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>), Положенню (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153/2008>) та Порядку (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1567-21#Text>)

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Документи з організації освітнього процесу у Військовому інституті вказують на пріоритетність залучення роботодавців до формування освітніх програм та їх корекції, до участі у практичній підготовці курсантів. Крім того співпраця з замовниками у межах підготовки курсантів за ВОС 850400 "Цивільно-військове співробітництво" організована з урахуванням вимог Плану спільних заходів.

У Військовому інституті перед початком навчального року (семестру) проводяться навчально-методичні (методичні) збори за участю замовників. На зборах підводяться підсумки роботи за період навчання (минулий навчальний рік, семестр), визначаються і обговорюються раціональні підходи до навчальної, методичної та виховної роботи, організовується проведення лекцій і доповідей на військово-педагогічні, науково-методичні та спеціальні теми, видаються рекомендації щодо порядку реалізації в освітньому процесі нових вимог нормативних документів і досвіду військ (сил).

Представники замовника залучаються до роботи у складі ЕК ВІКНУ, а також визначають місця для розподілу випускників ОП для подальшого проходження служби.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

З метою методичного супроводження підготовки військових фахівців, вивчення та реалізації в освітньому процесі досвіду проведення ООС (АТО)/повномасштабної війни з РФ запроваджено практику запрошувати до проведення навчальних занять з курсантами з актуальних проблем цивільно-військового співробітництва представників замовників (ЦУ ЦВС ГШ ЗС України), а також представників центрального апарату Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України та інших органів військового управління для впровадження передового педагогічного досвіду, досвіду бойової підготовки військ (сил) (Наказ начальника військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка "Про організацію освітньої діяльності Військового інституту у 2022/2023 навчальному році" від 29.08.2022 №68н).

Крім цього були запрошені представники УГСПЛ – для створення сценаріїв для практичних занять (кейсів), пов'язаних із застосуванням МГП, МППЛ та захистом цивільного населення під час збройних конфліктів, а також для кращого розуміння курсантами складних аспектів відповідальності за воєнні злочини, злочини проти людяності та агресії, діяльності МКС, обсягу привілеїв та імунітетів МКЧХ, перехідного правосуддя та представники Навчально-наукового інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій НУОУ імені Івана Черняхівського – для ознайомлення із сучасним станом та можливостями біологічної (ДНК) експертизи тіл загиблих воїнів.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Університет пропонує програми підвищення кваліфікації: KNU professionals Digital skills Pro – програма розвитку цифрових компетентностей викладачів(<https://www.facebook.com/kyiv.university/posts/5392026514155920>); KNU Teach Week – платформа для фахового розвитку НПП, підвищення рівня педагогічної майстерності (<http://www.univ.kiev.ua/news/11415>); Програми підвищення кваліфікації розроблені спільно ІПО і ВЗЯО (<http://www.ipe.knu.ua/#details-o-2> , <http://www.ipe.knu.ua/#details-o-1>).

За останні роки НПП, що задіяні у підготовці здобувачів вищої освіти за ОП "Цивільно-військові відносини" за

сприяння Університету та Військового інституту проходили підготовку та підвищення кваліфікації за кордоном (Програма Європейського Союзу Еразмус+ (Національний оборонний коледж (м. Софія, Болгарія); Женевська академія Міжнародного гуманітарного права та прав людини, м. Женева, Швейцарія; Північний Центр з гендерних питань під час воєнних операцій, м. Стокгольм, Швеція); Європейський університет Віадрина у Франкфурті-на-Одері (Федеративна Республіка Німеччина); «СІМІС Specialist Course» (м. Мотта ді Лівенца, Італійська Республіка), а також проходили навчання на курсах вивчення іноземної мови (англійська) на базі Центру інтенсивної мовної підготовки Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Визначення рівня володіння іноземною мовою (англійська) на рівні СМР-2) та проходили дистанційні курси, організовані НУО імені Івана Черняхівського (за окремим графіком).

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

Університет є учасником програми вдосконалення викладання у вищій освіті України (Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme) та проєкту «Якісне навчання через якісне викладання». Відповідно до Положення «Про стимулювання співробітників КНУ за результатами наукової діяльності (публікації в наукометричних базах даних)», затвердженого ректором КНУ від 31.01.2014 р. №71-32 (https://science.knu.ua/documents/normative_base/) кращі НПП заохочуються подяками, грамотами, цінними подарунками та грошовими преміями. Окрім заохочення зі сторони керівництва КНУ, ВІКНУ кращі викладачі також заохочуються командуванням Збройних Сил України. Наприклад, з нагоди святкування Дня юриста (08.10.2022), Дня науки (15.05.2022) та Дня незалежності (24.08.2022) особовому складу кафедри були оголошені подяки та вручені грамоти Міністра оборони України. За результатами підведення підсумків за навчальний рік у КНУ визначаються кращі НПП та присвоюються їм почесні звання «Кращий викладач». Такі звання на кафедрі правового забезпечення мають викладачі І.М. Коропатнік, О.О.Гущин.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

У реалізації ОП задіяно аудиторний фонд ВІКНУ та Навчально-наукового інституту права КНУ. ВІКНУ має окремий навчальний корпус, аудиторії якого для здобувачів ОП обладнані мультимедійним обладнанням, інтерактивними дошками, плакатами. В т.ч. 5 спеціалізованих комп'ютерних класів, які мають достатню кількість комп'ютерів, ліцензійне ПЗ та обладнані всім необхідним для проведення навчально-виховного процесу та наукових досліджень. Кафедри ВІ забезпечені основними зразками озброєння та військової техніки, в тому числі перспективними, електронно-обчислювальною технікою, тренажерами, лабораторним обладнанням. Комп'ютери університету підключені до мережі Інтернет, на території університету діє вільний доступ до Wi-Fi. У реалізації ОП також задіяна таємна бібліотека в складі служби охорони державної таємниці та Наукова бібліотека імені М. Максимовича КНУ (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>), де здобувачі ОП мають вільний доступ до фондів і електронних каталогів: SCOPUS від Elsevier, Web of Science, Springer Nature).

Для формування окремих компетентностей курсантів на ОП «Цивільно-військові відносини» застосовується матеріально-технічна база військових частин (полігонне обладнання, озброєння та військова техніка, зокрема 138 Центру спеціального призначення та 25 Навчального центру).

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Зважаючи на підготовку військових фахівців, створене освітнє середовище у ВНП ЗВО відповідає у першу чергу положенням Статутів ЗСУ. Відповідно до ЗУ Про звернення громадян (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-vr#Text>), ЗУ Про Дисциплінарний статут ЗСУ (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text>), Наказу МОУ № 722 від 03.12.2005 Про затвердження Інструкції про організацію розгляду звернень та проведення особистого прийому громадян у МОУ та ЗСУ (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1512-05#Text>) для забезпечення зворотного зв'язку щодо процесу навчання та/або освітнього середовища в цілому, здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти мають право та змогу звертатися до начальника кафедри правового забезпечення, управління військового факультету фінансів і права та командування ВІКНУ. Також ВІКНУ має сторінки в соціальних мережах Facebook, Instagram, YouTube (де розміщено контактну інформацію). Інтереси курсантів представляють КР та РС. Задля виявлення і врахування потреб курсантів у ВІКНУ систематично проводяться опитування.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Стратегічний план розвитку Університету на період 2018-2025 року, затверджений Вченою радою 25 червня 2018 року, містить заходи з соціально-педагогічного супроводу для забезпечення сприятливих умов навчання. (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf>). Університет забезпечує дотримання Правил внутрішнього розпорядку КНУ (<http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/2011-06-14-16-17-19/2011-06-24-09-01-42/634-2015-03-02-18-09-54.html>), Положення про студентське містечко та студентський гуртожиток КНУ, правил внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках університету (<https://studmisto.knu.ua/documents/regulation#documents/257-pravyla-vnutrishnoho-rozporiadku>), також

гарантуються належні умови праці та навчання відповідно до вимог законодавства про охорону праці. Постійно проводяться інструктажі особового складу при вибутті у відрядження на практику, стажування, відпустку, у військових частинах проводять інструктажі з безпеки праці на робочих місцях. Також безпечність освітнього середовища досягається дотриманням санітарних та протипожежних норм; вимог охорони праці; системи охорони здоров'я. Здобувачі вищої освіти безоплатно користуються послугами медичної частини (лазарету) ВІКНУ та, за потребою, університетської клініки (<https://clinic.knu.ua/>), психологічної служби <https://psyservice.knu.ua/>). Фахівці ВІКНУ проводять психологічні консультації, де використовується спеціалізований клас психологічної реабілітації, в який входить кабінет функціональної діагностики, лабораторний комплекс ПТСР.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки курсантів становлять єдину систему. Ефективному управлінню освітньою діяльністю у Військовому інституті сприяють електронна система збору і аналізу інформації, система автоматизації навчального процесу "Тритон". Освітня підтримка здобувачів вищої освіти за ОП організована відповідно до положень Статутів ЗСУ, враховуючи ієрархію військових взаємовідносин, але, додатково існує можливість з'ясувати організаційні питання з навчальної роботи у методистів, у НПП кафедри, у кураторів навчальних груп, керівництва факультету. З курсантами проводиться щотижневе інформування. Також здобувачі вищої освіти мають можливість вирішувати будь-які питання у відділах та службах ВІКНУ самостійно або через взаємодію з керівником структурного підрозділу, кураторів, керівництва ВІ, або за сприяння представників курсантів у Вчених радах ВІКНУ та КНУ, раді сержантів курсантських підрозділів. Комунікація викладачів і кураторів із здобувачами ОП здійснюється безпосередньо під час навчальних занять, в години самостійних занять, під час щотижневих підведень підсумків в підрозділах курсантів. При цьому, командири підрозділів здійснюють постійний контроль і у разі потреби надання допомоги здобувачам вищої освіти щодо організації навчання, забезпеченні їх самостійної роботи тощо. Начальник ВІКНУ періодично, протягом року, проводить зустрічі з підрозділами курсантів, де особисто відповідає на всі їх питання або приймає рішення щодо вирішення проблем в разі їх наявності. Гарант та НПП через онлайн месенджери на постійній основі здійснюють інформування здобувачів вищої освіти щодо проведення заходів різного типу, у тому числі і науково-практичних конференцій. Слід відмітити також про постійний зворотний зв'язок керівників військових практик та НПП кафедри правового забезпечення у випадках проблемних питань чи невирішених ситуацій під час проходження військової практики здобувачами вищої освіти. Соціальна підтримка курсантів здійснюється на підставі положень нормативних документів, що регулюють їх соціальний та правовий захист, матеріальне та грошове забезпечення (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>), (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/704-2017-p#Text>), (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0745-18#Text>). Керівництво ВІКНУ, куратори навчальних груп, відділення морально-психологічного забезпечення ВІКНУ систематично проводять опитування курсантів з метою виявлення рівня задоволення освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою, які показують високий рівень задоволення в отриманні такої підтримки та отримання вичерпної інформації щодо організації освітнього процесу.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Відповідно до умов вступу до Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка на навчання приймають осіб придатних за станом здоров'я до військової служби, навчання у ВВНЗ. Придатність за станом здоров'я осіб до проходження військової служби, навчання у ВВП ЗВО визначається Військово-лікарською комісією відповідно до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, наказ МОУ від 14.08.2008р. (<https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1109-08>). Особи з особливими освітніми потребами не можуть здобувати освіту за Освітньою програмою "Цивільно-військові відносини".

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Політику врегулювання конфліктних ситуацій у ВІКНУ здійснюється у відповідності до Статуту університету (<https://knu.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>), Етичного кодексу університетської спільноти (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code-of-the-university-community.pdf>), Положення про організацію освітнього процесу КНУ (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), Порядку вирішення конфліктних ситуацій у КНУ (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>), Порядку запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в КНУТШ, введений в дію наказом ректора від 08.02.2022 № 79-32 <https://www.knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-preventing-discrimination-bullying-gender-based-violence-in-University.pdf>, Антикоруptionної програми КНУ (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/preventing-corruption/antikoruptsiyna_prohrama.pdf), а також Пам'ятки норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу КНУТШ, введено в дію наказом ректора від 10.11.2021 № 897-32 <https://www.knu.ua/pdfs/official/Memo-of-norms-of-ethical-behavior-in-University.pdf> Конфліктні ситуації які виникають в Університеті, можуть бути розглянуті постійною комісією Вченої ради з питань етики. Рішення про випадки порушень розглядаються та ухвалюються на Вченій раді відповідно до законодавства

України. Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) реалізуються у ВІКНУ через проведення службових розслідувань (перевірок) відповідно до Наказу Міністерства оборони України №608 від 21.11.2017 року. У відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 930 "Деякі питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків" у ВІКНУ призначено радника начальника ВІКНУ з гендерних питань. Також для курсантів проведено серію лекцій щодо включення гендерних підходів у роботу сектору безпеки і оборони України. (https://m.facebook.com/story.php_story_fbfbid=pfbidouHLLU1EezqvCHL5aJqsDHoSSNU78i6K6mt7bgEPyKrFjecsWHBuevmxAYMB4ESZsylv&id=100054798435653). Будь-який учасник освітнього процесу з приводу виникнення конфліктних ситуацій може звернутися особисто усно чи письмово до керівництва кафедри, факультету, на "Гарячі лінії" ВІКНУ та МОУ (<https://www.mil.gov.ua/kontakti/garyacha-liniya.html>), скористатися електронною скринькою довіри (VIKNYinform@ukr.net) телефоном довіри та ботом довіри. Подібних прецедентів під час реалізації ОП зафіксовано не було.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються наступними документами:

Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ введено в дію Наказом Ректора від 31 серпня 2018 року за №716-32 (Редакція 2022 року) https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf

Наказ ректора від 11.08.2017 р. за №729-32 "Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника" (з додатками) http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf

Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ, введено в дію наказом ректора № 384-32 від 12 червня 2020 року <https://www.knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка, затверджене Наказом начальника Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка №75н від 06.06.2018.

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

У відповідності до п.9. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ, введеного в дію наказом ректора від 12.06.2020 №384(<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>) та п.4. "Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ВІКНУ" затверджене наказом НВІ від 06.06.2018 № 75н локальний моніторинг змісту освітніх компонент проводиться постійно членами робочої групи за участі профільних кафедр із залученням представників органів курсантського самоврядування та представників замовника на підготовку військових фахівців, а внесення змін в ОП у зв'язку із оновленням освітніх компонентів (введення нових навчальних дисциплін) або припинення ОП – іраз на 2-3 роки. Результати моніторингу доповідаються на методичній та на Вченій раді ВІКНУ і подаються на затвердження Ректору КНУ. Внесення змін до освітніх програм або їх припинення здійснюється із дотриманням тих самих умов та в тому ж порядку, що і затвердження.

Зміни до ОП "Цивільно-військові відносини" (редакція 2018 року) були внесені у 2020 (у зв'язку із черговим проведеним моніторингом й аналізом потреб визначених замовником на підготовку військових фахівців, аналізу набутого досвіду в АТО/ООС, а також у зв'язку з наказом Ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка № 595-32 від 05.07.2019 (було змінено форму опису програми) та у 2022 роках (у зв'язку з прийняттям Наказу Міністерства оборони України "Про організацію підготовки офіцерського, сержантського і старшинського складу у вищих військових навчальних закладах, закладах фахової передвищої військової освіти МОУ та військових навчальних підрозділах ЗВО" від 05.07.2022 № 175

(https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2022/175_nm.pdf) та введення в дію наказом МОН України від 20.07.2022 № 644 Стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти).

Внаслідок повномасштабного вторгнення рф в Україну, відбувся перегляд ОП (як результат моніторингу якості ОП, освітніх потреб здобувачів освіти, відгуків від роботодавців та вимог замовника) та обговорення можливих шляхів її вдосконалення й забезпечення виконання вимог наказу МОУ від 05.07.2022 № 175

(https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2022/175_nm.pdf). Було проведено міжкафедральний семінар за участю гарантів ОП за спеціальністю 081 "Право", НПП, представників замовників та здобувачів вищої освіти на якому були розглянуті перспективи вдосконалення ОП шляхом внесення додаткової військової практики у відповідності до уніфікованих підходів професійної підготовки офіцерів тактичного рівня і приведення їх у відповідність до стандартів НАТО та введення на рівні курсової підготовки дисциплін професійної програми L-1A та L-1B та військового стажування за фахом (у т.ч. посилені підготовка випускників), а також внесення змін до змісту ОК та ВК. Зміст ОП містить інформацію, яка є службовою, тому заборонена до опублікування.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Участь здобувачів вищої освіти у процесах забезпечення якості ОП відбувається шляхом встановлення зворотного зв'язку здобувачів вищої освіти з гарантом ОП, НПП, начальником кафедри правового забезпечення, начальником ВІКНУ через регулярні усні та письмові опитування, запрошення здобувачів вищої освіти на засідання випускової кафедри тощо. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду ОП та навчального плану. Зокрема, здобувачі вищої освіти запрошені на засідання кафедри правового забезпечення, на яких окремим питанням було обговорення питання розвитку ОП. Так, разом з випускниками ОП (2018 року набору) та здобувачами (2020 та 2022 року набору) було обговорено досвід роботи військових фахівців на посадах офіцерів СІМІС в умовах воєнного стану. Найактуальніші питання стосувалися пошуку військовослужбовців, які зникли безвісти; пошуку тіл загиблих військовослужбовців та ефективності цивільно-військової взаємодії.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Відповідно до Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу передбачено опитуваннями студентів щодо освітніх програм і освітніх компонентів (п.3.1, 3.12), яке здійснюється і у Військовому інституті, та порядок формування і внесення консолідованих пропозицій здобувачів освіти щодо змісту програм, навчальних планів та освітніх компонент (п.3.8). Відповідно до розділу IV. «Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в Інституті» Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Військовому інституті представники органів курсантського самоврядування обов'язково залучаються до локального моніторингу освітніх програм (п.4.3). через регулярні усні та письмові опитування, запрошення здобувачів вищої освіти на засідання випускової кафедри тощо.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості коротке поле

У Військовому інституті використовуються такі форми співробітництва із замовниками (роботодавцями) задля перегляду освітньої програми, що акредитується, та інших процедур забезпечення її якості:

1. Залучення представників замовників (зокрема ЦУ ЦВС ГШ ЗС України) до атестації курсантів через їхнє головування на засіданні екзаменаційної комісії. За результатами роботи екзаменаційної комісії складається звіт. Напередодні відбувається обговорення досягнутих результатів за програмою, розробляються пропозиції для групи забезпечення спеціальності щодо вдосконалення окремих проблемних питань освітніх компонентів. Ця інформація у якості пропозицій та рекомендацій відображається у звіті голови ЕК.
  2. Професійні стандарти офіцера тактичного рівня розробляються за участю представників замовників на підготовку військових фахівців, погоджуються з Департаментом військової освіти і науки Міністерства оборони України та затверджуються керівником органу військового управління, який є замовником на підготовку військових фахівців.
- Спільно з замовниками обговорюється сучасність компетентностей за освітньою програмою та їх співвідношення з Професійним стандартом офіцера тактичного рівня, на засідання групи забезпечення спеціальності виносяться питання щодо перегляду ОП з урахуванням пропозицій замовників на підготовку військових фахівців.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Практика збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП здійснюється постійно як НПП кафедри правового забезпечення так і навчальною частиною військового факультету фінансів і права. Враховуючи, що випускники розподіляються, як правило, в структурні підрозділи Збройних Сил України та інші силові структури, кар'єрний шлях випускників постійно знаходиться в полі зору начальника випускової кафедри та керівництва ВІКНУ. Також, начальник кафедри відслідковує кар'єрний шлях випускників з метою формування резерву для заміщення вакантних посад НПП та претендентів на вступ до ад'юнктури з числа кращих випускників. Практика збору та обробки інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП включає в себе наказ про призначення на посади, в подальшому інформація щодо переміщення військовослужбовців є інформацією для службового користування. За необхідності визначити місце проходження служби випускником ОП подається запит до Головного управління персоналом МО України засобами закритого зв'язку.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

За ОП здійснюється постійний моніторинг з метою забезпечення відповідності визначеним цілям, вимогам стейкхолдерів та потребам національному ринку праці військових фахівців, здатних здійснювати цивільно-військове співробітництво Збройних Сил України та інших силових структур. В результаті такого перегляду відбувається щорічне або за необхідності оновлення змісту методичного забезпечення освітніх компонент та самої ОП. За

останній час в результаті проведеної роботи було відмічено слабкі сторони ОП, серед яких: необхідність збільшення блоку морально-психологічної підготовки здобувачів за ОП "Цивільно-військові відносини", оскільки одним із завдань фахівців СІМІС є виконання заходів з вилучення (ексгумації), транспортування (евакуації) тіл (останків) загиблих, пошуку зниклих безвісти (у рамках реалізації гуманітарного проєкту ЗС України "НА ЩИТІ") та комплексу репатріаційних заходів. Так, на між кафедральному семінарі за участю представників НПП Військового інституту та здобувачів вищої освіти ОП було обговорено перспективи освітньої програми "Цивільно-військові відносини" за спеціальністю 081 "Право", ВОС 850400 "Цивільно-військове співробітництво" та ініційовано внесення відповідних факультативних дисциплін та спецкурсів.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Були взяті до уваги аналізи результатів акредитацій освітніх програм КНУТШ у 2019/2020 н.р. <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1650>, у 2020/2021 н.р. <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1894> та у 2021/2022 н.р. <http://senate.univ.kiev.ua/?p=2123>, які розглядалися на засіданнях Вченої ради КНУТШ і розсилалися на факультети/інститути.

ОП "Цивільно-військові відносини" акредитується вперше, тому зауважень (приписів) органів, що здійснюють контроль за дотриманням ліцензійних умов, а також скарг юридичних і фізичних осіб щодо освітньої діяльності ВІКНУ за освітньою програмою, що акредитується, не було.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Академічна спільнота Університету та Військового інституту на постійній основі залучена до процедур внутрішнього забезпечення якості освітніх програм, в основному через: постійний моніторинг ОП, стимулювання професіоналізму, підвищення педагогічної майстерності та творчої ініціативи НПП, якісну співпрацю між структурними підрозділами Університету. Оскільки високий рівень професіоналізму НПП є невід'ємною складовою успішної реалізації ОП, в Університеті розроблено Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних кадрів, (<https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/79ba8bdb07524bf51e1fb51bd0e921f1.pdf>), яке є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітнього процесу, прозорості та об'єктивності оцінювання діяльності НПП. Викладачі ВІКНУ та навчально-наукового інституту права КНУ, що забезпечують реалізацію освітньої програми на постійній основі залучаються на відкриті засідання кафедри правового забезпечення, зустрічі та наради з питань удосконалення методів навчання, обговорення змісту ОП, удосконалення структури освітніх компонент та обговорення і обмін досвідом втілення інноваційних технологій та Soft Skills в навчальний процес.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Згідно розділу 1.3. Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу у КНУТШ (<https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>) існують рівні функціонування СЗЯО: 1) здобувачі освіти та їх ініціативні групи (моніторинг питань інформаційного супроводу здобувачів освіти); 2) кафедри, гаранті ОП, проєктні групи, викладачі, роботодавці (формування, реалізація, моніторинг ОП, рівень на якому безпосередньо забезпечується якість освіти); 3) СП, які здійснюють освітню діяльність, їх керівні і дорадчі органи та ін. (впровадження, адміністрування, щорічний моніторинг ОП, виявлення потреб галузевого ринку праці. Рівень, на якому здобувачі освіти, випускники і роботодавці залучаються до вдосконалення і ресурсного забезпечення ОП); 4) загальноуніверситетські СП, що відповідають або залучені до реалізації заходів із забезпечення якості, дорадчі органи (розроблення й апробація загальноуніверситетських рішень, документів, процедур, проєктів); 5) Наглядова Рада, Ректор, Вчена рада (прийняття загальноуніверситетських рішень щодо стратегії, політики і конкретних заходів забезпечення якості освіти, затвердження і закриття ОП). У 2021 році в Університеті був створений ВЗЯО, який координує систему забезпечення якості освіти університету та розвиває культуру якості (<https://www.facebook.com/department.quality>). Загальне керівництво процесами внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у ВІКНУ здійснює заступник начальника ВІКНУ з навчальної роботи.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються наступними документами: Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка <https://knu.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>; Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf; Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>; Етичний кодекс університетської спільноти <https://www.knu.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>; Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса

Шевченка <https://www.knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>; Положення про гарантії освітньої програми в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1678>; Правила внутрішнього розпорядку у студентських гуртожитках Київського національного університету імені Тараса Шевченка <https://studmisto.knu.ua/management/documents/regulation-documents/257-pravyta-vnutrishnoho-rozporiadku>, що оприлюднені на офіційному сайті.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

<https://mil.knu.ua/>

Наявність відповідної сторінки (розділу) на офіційному веб-сайті Військового інституту КНУТШ не передбачена. Зауваження та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів) до Освітньої програми "Цивільно-військові відносини" враховані на етапі розробки ОП, що акредитується. Відповідна комунікація здійснювалась з використанням належних засобів військового зв'язку.

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

Не розміщено для загального доступу згідно вимог наказу Міністерства освіти і науки України від 02.01.2019 № 1, розділ 2

"Відомості з питань національної безпеки, освіти і економіки" (<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-pereliku-vidomostej-sho-mistyat-sluzhbovu-informaciyu-v-ministerstvi-osviti-i-nauki-ukrayini>)

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони ОП "Цивільно-військові відносини" за спеціальністю 081 "Право" за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти:

1. Інтегрована система підготовки військових фахівців у цивільному ЗВО, який є лідером серед ЗВО України (<http://www.euroosvita.net/index.php/?category=1&id=6868>), що дає можливість використовувати науковий, науково-педагогічний, освітній, інформаційний, матеріально-технічний потенціал КНУ для підготовки здобувачів освіти за ОП, яка у свою чергу є єдиною програмою спрямованою на підготовку фахівців цивільно-військового співробітництва для забезпечення потреб Збройних Сил України та інших військових формувань.
  2. Наявність військової складової ОП підготовки військових фахівців дозволяє, поряд із здобуттям ступеня вищої освіти "бакалавр" отримати тактичний рівень військової освіти за Військово-обліковою спеціальністю 850400 Цивільно-військове співробітництво.
  3. Випускники ОП гарантовано забезпечуються працевлаштуванням у військових частинах (установах, організаціях) Збройних Сил України на посадах офіцера групи цивільно-військового співробітництва бригади (батальйону).
  4. ОП забезпечує академічну мобільність здобувачів освіти в межах програми Європейського Союзу Еразмус + та можливість залучення іноземних інструкторів для викладання факультативних спецкурсів для здобувачів освіти та НПП ВІКНУ.
  5. Практична спрямованість підготовки фахівців ОП дає можливість здобувачам освіти зрозуміти особливості організації цивільно-військового співробітництва у різних формах застосування ЗС України та переданих в підпорядкування Головнокомандувачу ЗС України сил і засобів інших складових сил оборони, а також вміти знаходити основні шляхи розв'язання комплексних міжвідомчих питань (супутніх завдань), які виходять за межі завдань ЗС України та інших складових сил оборони.
  6. Студентоцентрованість навчального процесу, широкі можливості для набуття навичок SoftSkills, можливість отримання неформальної освіти забезпечують реалізацію права здобувачів формувати індивідуальні освітні траєкторії на основі вибору освітніх компонент, тим самим розвивати професійну мотивацію і реалізовувати власний потенціал;
  7. Освітнє середовище ЗВО є багатограним, безпечним для життя та здоров'я здобувачів та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси і розвивати особистісний і професійний потенціал в максимально комфортних умовах.
- Слабкі сторони освітньої програми визначаються специфікою військової служби та умовами воєнного стану, що виявляється в обмеженні академічної мобільності курсантів і викладачів в закордонних ЗВО. Також специфіка діяльності підрозділів ЦВС в умовах воєнного стану зумовлює збільшення блоку морально-психологічної підготовки здобувачів за ОП.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективи розвитку ОП "Цивільно-військові відносини" за спеціальністю 081 Право за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти упродовж найближчих 3 років полягають в наступному: подальша актуалізація змісту освітніх компонент відповідно до вимог замовників(ЗС України, НГУ, ДПСУ) та особливостей військово-політичної ситуації в країні; посилення співпраці зі стейкхолдерами здобувачів вищої освіти, зокрема з представниками підрозділів ЦВС Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, Командування Сил спеціальних операцій, Командування Сил територіальної оборони Збройних Сил України; удосконалення існуючих та впровадження нових методів

навчання (наприклад, заплановано проводити спільні заняття з окремих тем дисциплін "Цивільно-військове співробітництво" (мова викладання англійська) та "Мовний курс за напрямом "CIMIC" (english)", з метою удосконалення рівня володіння професійними термінами та формування мовної карти "CIMIC" (english)), проходження курсантами "CIMIC" програми комплексної підготовки психіки людини до бойового стресу "Броньований розум"; здійснення ад'юнктами Військового інституту наукових досліджень у галузі військового права, результати яких доповнюватимуть зміст освітніх компонентів ОП "Цивільно-військові відносини" (захист дисертації ад'юнктами Тарнополовою М.Ю. "Правові механізми захисту цивільного населення в умовах збройного конфлікту" та Севостьяненко Д.О. "Правове регулювання військово-технічного співробітництва України"); подальше впровадження стандартів НАТО в освітній процес ОП "Цивільно-військові відносини" (STANAG 2597 TRAINING IN RULES OF ENGAGEMENT (Навчання щодо правил застосування сили); BI-STRATEGIC COMMAND DIRECTIVE 040-001 2.0 October 2021 INTEGRATING GENDER PERSPECTIVE INTO THE NATO COMAND STRUCTURE (Інтеграція гендерних аспектів у структуру управління НАТО) та STANAG 2509 ALLIED JOINT DOCTRINE FOR CIVIL-MILITARY COOPERATION AJP-3.19, а також доступ курсантів за ОП "Цивільно-військові відносини" до платформи дистанційних курсів NATO CIMIC Centre of Excellence (CCOE) <https://www.cimic-coe.org/>

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Бугров Володимир Анатолійович

Дата: 16.02.2023 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Відповідно до Закону України від 12 травня 2015 року № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», Розділу 2 "Відомості з питань національної безпеки, освіти і економіки" Наказу МОН України від 02.01.2019 № 1 відомості щодо підготовки фахівців для Збройних Сил України та інших військових формувань є службовою. Згадані документи заборонено публікувати в засобах масової інформації. Проте, всі зазначені документи зберігаються на кафедрі в друкованому вигляді і будуть надані членам експертної групи за їхньою вимогою.	навчальна дисципліна	<i>АКТ експертизи_ЦВС.pdf</i>	hV/9K98FX88sG2ovgBllonzr3o4WU8e8T1JcORo3B18=	<i>Відповідно до Закону України від 12 травня 2015 року № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», Розділу 2 "Відомості з питань національної безпеки, освіти і економіки" Наказу МОН України від 02.01.2019 № 1 відомості щодо підготовки фахівців для Збройних Сил України та інших військових формувань є службовою. Згадані документи заборонено публікувати в засобах масової інформації. Проте, всі зазначені документи зберігаються на кафедрі в друкованому вигляді і будуть надані членам експертної групи за їхньою вимогою.</i>

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
151706	Коропатнік Ігор Михайлович	начальник кафедри, Основне місце роботи	Військовий інститут	Диплом бакалавра, Київський національний економічний університет, рік закінчення: 2001, спеціальність: 0601 Право, Диплом доктора наук ДД 006375, виданий 28.02.2017, Аттестат професора АП	24	Відповідно до Закону України від 12 травня 2015 року № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні»,	Всі документи зберігаються в друкованому вигляді та будуть надані членам експертної групи за їхньої вимогою.

				002658, виданий 15.04.2021	Розділу 2 "Відомості з питань національної безпеки, освіти і економіки" Наказу МОН України від 02.01.2019 № 1 відомості щодо підготовки фахівців для Збройних Сил України та інших військових формувань є службовою. Згадані документи заборонено публікувати в засобах масової інформації. Проте, всі зазначені документи зберігаються на кафедрі в друкованому вигляді і будуть надані членам експертної групи за їхньою вимогою.
--	--	--	--	----------------------------------	--

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<i>Відповідно до Закону України від 12 травня 2015 року № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану», Указу</i>	☒	Відповідно до Закону України від 12 травня 2015 року № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», Розділу 2 "Відомості з питань національної безпеки, освіти і економіки" Наказу МОН України від 02.01.2019 № 1 відомості щодо підготовки фахівців для Збройних Сил України та інших військових формувань є службовою.	Відповідно до Закону України від 12 травня 2015 року № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану», Указу	Відповідно до Закону України від 12 травня 2015 року № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану», Указу

	<p>Згадані документи заборонено публікувати в засобах масової інформації. Проте, всі зазначені документи зберігаються на кафедрі в друкованому вигляді і будуть надані членам експертної групи за їхньою вимогою.</p>	
--	---	--